

KONZORCIJSKA NABAVA U HRVATSKOJ : STANJE I PERSPEKTIVA

CONSORTIAL PURCHASING IN CROATIA : CURRENT SITUATION AND PERSPECTIVE

Alisa Martek

Hrvatski državni arhiv

amartek@arhiv.hr

UDK / UDC 025.2(497.5):05
Stručni rad / Professional paper
Primljeno / Received: 6. 2. 2011.

Sažetak

U radu se daje kratak pregled povijesti razvoja knjižničnih konzorcija, te se problematizira konzorcijska nabava stranih znanstvenih časopisa i baza podataka u Republici Hrvatskoj od početaka do danas. Prikazana su dva prijedloga konzorcija kojima se osigurava provođenje nacionalne znanstvene politike, a također i transparentno i učinkovito korištenje proračunskih sredstava.

Ključne riječi: knjižnični konzorciji, nabava, strani znanstveni časopisi

Summary

The paper gives a brief overview of the history of the library consortia, and discusses the consortial acquisition of foreign scientific journals and databases in the Republic of Croatia from the beginning until today. Two proposals of the consortium are described to ensure the implementation of national science policy, and also to provide transparent and efficient use of budgetary resources.

Keywords: library consortia, acquisition, scientific journals

Uvod

Stalan porast broja i cijena elektroničkih izvora znanstvenih informacija te prateći porast informacijskih potreba korisnika, primorali su knjižnice na pronalaženje novih odgovarajućih rješenja. Internet i nove informacijske tehnologije ne samo da mijenjaju načine znanstvene komunikacije i usvajanja znanja (pre-print arhivi znanstvenih radova, učenje na daljinu, besplatan pristup izvorima na mreži/open access – OA), nego se mijenja i način nabave (licenci konzorciji), te način izgradnje zbirke.¹ Jedno od mogućih rješenja i pokušaja rješavanja tog stanja jest udruživanje knjižnica u konzorcije. Konzorcij (lat. *consortium* – zajednica, zadruga), tj. uže, knjižnični konzorcij, može biti skup sastavljen od dviju ili više knjižnica koje zajedno rješavaju neki svoj problem. Može biti organiziran za potrebe korištenja zajedničkih usluga i službi, radi zajedničke izgradnje fondova, za potrebe uzajamne katalogizacije građe odnosno za potrebe obrazovanja knjižničnog osoblja i korisnika.² Svrha je rada opisati postanak knjižničnih konzorcija u svijetu i dosadašnje djelovanje knjižničnih konzorcija u Hrvatskoj koji su se odnosili na nabavu stranih znanstvenih časopisa, te predložiti ustroj sustava održive nabave i konzorcija za nabavu stranih znanstvenih časopisa i baza podataka.

Knjižnični konzorciji

O povijesti i razvoju knjižničnih konzorcija mnogo se pisalo, tako su Alexander³ i Bostick⁴ u svojim člancima pisali o konzorcijima u Sjedinjenim Američkim Državama koji se javljaju prije 130 godina. Alexander⁵ naglašava da je povijest knjižničarske suradnje dugačka kao i povijest ‘stručnog’ knjižničarstva u Americi. Davne 1880. godine *Library Journal* je objavio članak o

¹ Preuzeto iz: Model sveučilišnog knjižničnog sustava Sveučilišta u Zagrebu : Nabava / [urednica i koordinatorica projekta Marina Mihalić ; suradnici na projektu Sonja Avalon... [et al.]]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2006.

² Preuzeto iz: Jokić, Maja. Konzorcijalni pristup – model nabavne politike. // Specijalne knjižnice – izvori i korištenje znanja : zbornik radova 4. dana specijalnog knjižničarstva Hrvatske, Opatija, 25. i 26. travnja 2002. / (ur.) Maja Jokić. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2003. Str. 25-31.

³ Alexander, Adrian W. Toward “The Perfection of Work” : Library Consortia in the Digital Age. // Journal of Library Administration. 28, 2(1999), 1-14.

⁴ Bostick, Sharon L. Academic Library Consortia in the United States : an Introduction. // *Liber Quarterly* 11(2001), 6-13.

⁵ Alexander. Nav. dj.

suradnji knjižnica zajedničkim radom na uzajamnom korištenju zbirki. Prvim konzorcijem smatra se *Cooperation Committee*, tijelo koje je osnovalo Američko knjižničarsko društvo. Weber⁶ ističe tri područja djelovanja najranijih konzorcija: zajednički katalozi, međuknjižnična posudba, te nabava knjižnične građe.

Knjižnični, odnosno licencni konzorciji prije svega imaju svrhu racionalizacije knjižničnog poslovanja zajedničkom nabavom elektroničkih izvora. Jedan od najistaknutijih oblika konzorcija danas je udruživanje knjižnica na nacionalnoj ili regionalnoj razini radi zajedničke nabave i korištenja elektroničkih izvora informacija.⁷ Prvim konzorcijem sveučilišnih knjižnica smatra se Triangle Research Libraries Network (TRLN) koji su osnovala Sveučilišta Sjeverne Karoline i Sveučilišta Duke 1930-tih godina. Nova vrsta konzorcija digitalnih knjižnica pojavila su se 1990-tih godina na poticaj izdavačke industrije i povećanja cijena znanstvenih časopisa.⁸ Europski konzorciji slijede praksu kolega iz SAD-a. Tako u mnogim europskim državama postoji barem jedan nacionalni konzorcij, sa centraliziranim ili decentraliziranim financiranjem, a najčešće djeluje više od jednog modela konzorcija.⁹

Konzorcijska nabava u Hrvatskoj

U Hrvatskoj se mnogo pisalo i izlagalo o problematici konzorcija. Tako je D. Katalenac 2001. godine objašnjavao svrhu i važnost konzorcijskog udruživanja knjižnica na seminaru SZI.¹⁰ M. Jokić je u svom članku dala prijedlog mogućeg modela organizacije konzorcija za nabavu elektroničkih izvora informacija u Hrvatskoj za akademsku razinu.¹¹

⁶ Weber, David C. A Century of Cooperative Programs among Academic Libraries. // *College & Research Libraries* 38(1976), 205-221.

⁷ Avalon, Sonja; Vesna Golubović; Alisa Martek. Europski knjižnični konzorciji : modeli financiranja i organizacije nabave u knjižnicama visokoškolskog sustava. // *Nove strategije u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama : zagovaranje i prikupljanje financijskih sredstava : zbornik radova 8. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica, Opatija 27.-29. travnja 2006.* Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007. Str. 135-146.

⁸ Allen, Barbara M.; Arnold Hirshon. Hanging Together to Avoid Hanging Separately : Opportunities for Academic Libraries and Consortia. // *Information Technology and Libraries* 17(1998), 36-45.

⁹ Avalon, Golubović, Martek. Nav. dj.

¹⁰ Seminar SZI je serija seminara u organizaciji projekta Sustav znanstvenih informacija koji se održavao od 2000. do 2009. godine. D. Katalenac je 2001. godine izlagao o poticaju razvoja konzorcijske kulture u hrvatskom knjižničarstvu.

¹¹ Jokić, Maja. Nav. dj.

U hrvatskomu znanstvenom i sveučilišnom knjižničnom sustavu jedino iskustvo koordinacije stečeno je na planu nabave stranih znanstvenih časopisa, koja se financirala iz državnog proračuna. S koordinacijom nabave stranih znanstvenih časopisa počelo se 1982. godine u tri faze koordinacije,¹² što pokazuje da je ovaj centralizirani model održiv.

Prva faza koordinacije (1982. – 1990.)

U prvoj fazi koordinacije nositelj programa nabave stranih znanstvenih časopisa bila je Republička zajednica za znanstveni rad, a Koordinacijski savjet potrošača strane znanstvene i stručne literature bio je operativni izvođač. Mjerila koordinacije bila su izbjegavanje dupliciranja naslova unutar sveučilišta, te poštivanje kontinuiteta preplate naslova pojedine ustanove. Nedostatak ovog sustava pokazao se u praksi: neprilagodljivost promjenama na popisu odabranih naslova – otkazivanje naslova se dopuštalo, a naručivanje novih je filtrirano. Tako je tijekom godina došlo do značajnog smanjenja broja naslova.

Druga faza koordinacije (1990. – 1995.)

Druga faza koordinacije počela je devedesetih godina, u doba političkih promjena i osamostaljenja Hrvatske kao države. Tada je ustrojeno Povjerenstvo za nabavu pri Ministarstvu znanosti i tehnologije (MZT) koje je nastavilo rad na koordinaciji nabave inozemnih časopisa od prijašnje Republičke zajednice za znanstveni rad. Zadaća je bila povećanje broja novih naslova, ali smanjenje broja tiskanih primjeraka istog naslova časopisa. Postojale su tzv. “ključne knjižnice” po znanstvenim područjima koje su bile nositelji koordinacijskog popisa naslova, te odgovorne za usklađivanje naslova i broja primjeraka u pojedinim knjižnicama.

Treća faza (1995. – 2006.)

Treća faza započinje osnutkom Centra za online baze podataka.¹³ Na poticaj i uz potporu tadašnje Uprave za informatiku Ministarstva znanosti i

¹² Preuzeto iz: Model sveučilišnog knjižničnog sustava Sveučilišta u Zagrebu : Nabava / [urednica i koordinatorica projekta Marina Mihalić ; suradnici na projektu Sonja Avalon... [et al.]]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2006.

¹³ Projekt Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (MZOŠ), CARNet-a i Instituta Ruđer Bošković.

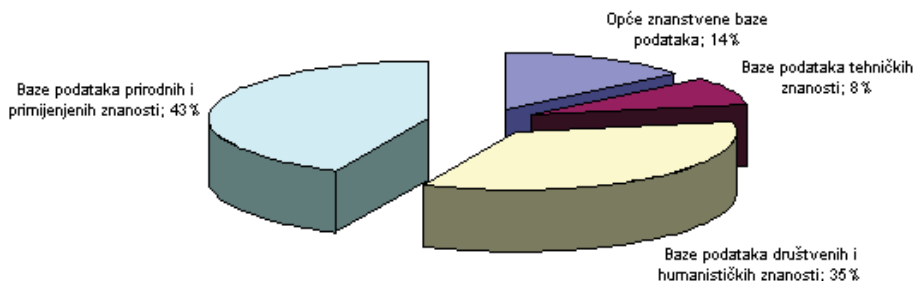
tehnologije, pristup najvažnijim svjetskim bazama podataka za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu počeo se osiguravati još 1995. godine. Prva nabavljena baza podataka bila je Current Contents. Kada se projektu pridružio CARNet – Hrvatska akademska i istraživačka mreža, koja je u jednu mrežu povezala sve akademske i istraživačke ustanove u Hrvatskoj, time se definirao sveobuhvatni konzorcij CARNet-MZOŠ tj. ustanova koja je bila osobito pogodna za pregovore s proizvođačima/dobavljačima baza podataka i osiguravanje što povoljnijih licencnih uvjeta. Akademske godine 1998./1999. pokrenuta je nabava elektroničkih inačica znanstvenih časopisa koje je MZT nabavljalo izravno bez posrednika – centralizirani model. Ovakav model nabave znanstvenih časopisa nastavlja se do 2005. godine kada se izravnom pogodbom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (MZOŠ) potpisuje ugovor s nakladnicima (Elsevier, Wiley, Springer i Kluwer).¹⁴ Poseban je bio ugovor s američkim agregatorom EBSCO-m (predstavništvo za Hrvatsku) za nabavu časopisa 26 izdavača.

Poticaj za osnivanjem minikonzorcija po slabije zastupljenim znanstvenim područjima potekla je iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice, u Zagrebu koja je organizirala konzorcijski pristup bazama podataka u dogovoru s ostalim sveučilišnim i fakultetskim knjižnicama. Tako su pretplaćene baze podataka Emerald MCB s cjelovitim tekstovima članaka 2000. godine, Proquestova bibliografska baza podataka ABI/Inform Global 2002. godine (područje ekonomije i upravljanja), te zbirka časopisa SAGE full text 2003. godine.¹⁵ Nažalost, nije postojala nacionalna strategija na razini sustava, a niti su sve knjižnice jednako bile zastupljene u sustavu nabave licenciranih izvora, što se vidi prema raspodjeli baza podataka po znanstvenim područjima u 2005. godini¹⁶ (Slika 1). Zapravo se više radilo o konzorcijskom korištenju izvora, nego o bilo kakvoj vrsti konzorcija.

¹⁴ Prijedlog strategije nabave znanstvenih i stručnih časopisa i baza podataka – prijedlog Povjerenstva za nabavu MZOŠ-a iz 2004. godine.

¹⁵ Jokić, Maja. Nav. dj.

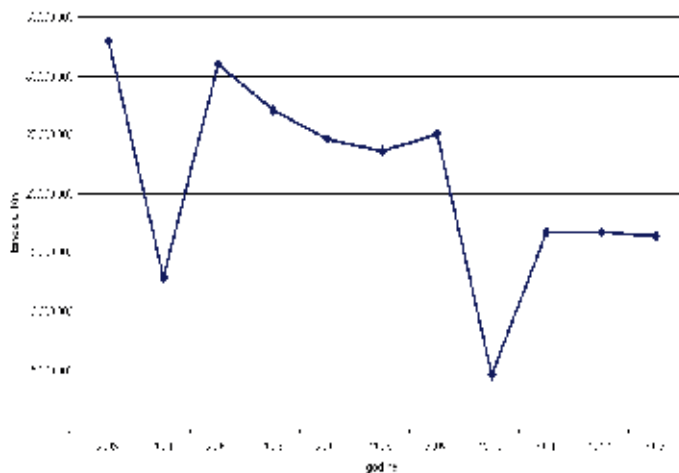
¹⁶ MZOŠ je 2004. godine osnovalo Povjerenstvo za nabavu stranih znanstvenih časopisa i baza podataka, autorica je bila članicom Radne skupine ovog Povjerenstva za analizu pretplaćenih časopisa u knjižnicama u sustavu znanosti i visokog obrazovanja.

Slika 1. Raspodjela dostupnih baza podataka po znanstvenim područjima u 2005. godini

Zabluda da informatička tehnologija čini nepotrebnima stručna znanja knjižničara i provođenje nabave znanstvenih izvora na nacionalnoj razini temeljem pojedinačnih zahtjeva zainteresiranih knjižnica, dovela je do aktualnog stanja u kojemu se struktura i sadržaj nabavljenih izvora ne mogu dovesti u vezu s potrebama hrvatske znanstveno-obrazovne zajednice okupljene oko pojedinih sveučilišta. Projektna struktura kroz koju se proteklih godina provodila nabava znanstvenih izvora, nije mogla osigurati kvalitetno sagledavanje potreba cjelokupne hrvatske znanstvene zajednice, kao ni kvalitetno vođenje postupaka nabave. Zato i ne čudi odluka vlasti da se respektabilna sredstva za ovu namjenu, planirana u proračunu za 2010. godinu, smanje za 86 posto u odnosu na 2003. godinu (Slika 2).¹⁷ Zlatna godina pretplate stranih znanstvenih časopisa i baza podataka bila je 2005. kada su akademskoj zajednici bili na raspolaganju elektronički časopisi i baze podataka na različitim platformama (vidi Prilog 1). Tijekom godina, proračunska sredstva su se postupno smanjivala. Smanjenje proračunskih sredstava izravno utječe na smanjenje broja elektroničkih izvora koji su godišnje bili smanjivani. Tako su od 2010. godine pretplaćeni samo elektronički časopisi i baza podataka Scopus nakladnika Elsevier, citatne baze podataka izdavača Thomson Reuters i baze podataka nakladnika EBSCO Host.

¹⁷ Barbić-Domazet, Tijana. Prijedlog sustava nabave inozemnih znanstvenih časopisa i baza podataka u Republici Hrvatskoj. Interni dokument Zajednice knjižnica sveučilišta Hrvatske.

Slika 2. Sredstva za nabavu stranih znanstvenih časopisa i baza podataka MZOŠ-a 2003.-2013.¹⁸

Krajem 2010. donesen je državni proračun za 2011. godinu i projekcija za sljedeće dvije godine gdje se ipak predviđa četverostruko povećanje. Nadamo se da će predviđeno povećanje aktualizirati dogovore o konzorciju hrvatskih akademskih knjižnica.

Današnja faza (od 2006. godine)

Od 2006. godine prvenstvo u planiranju i raspodjeli raspoloživih novčanih sredstava imaju elektronički časopisi koje nabavljaju Centar za online baze podataka, a s osnovnim ciljem osiguravanja mrežnog pristupa komercijalnim

¹⁸ Analizu stavke državnog proračuna koja se odnosi na financiranje stranih znanstvenih časopisa i baza podataka napravila je kolegica Senka Tomljanović prema podacima iz Narodnih novina (Godišnji obračun Državnog proračuna za 2003. godinu, NN 84/2004; Godišnji obračun Državnog proračuna za 2004. godinu, NN 83/2005; Godišnji obračun Državnog proračuna za 2005. godinu, NN 80/2006; Godišnji obračun Državnog proračuna za 2006. godinu, NN 70/2007; Godišnji obračun Državnog proračuna za 2007. godinu, NN 118/2008; Godišnje izvješće o izvršenju Državnog proračuna za 2008. godinu, NN 90/2009; Izmjene i dopune Državnog proračuna za 2009. godinu, NN 95/2009; Državni proračuna RH za 2010. godinu i projekcije 2011-2013, NN 151/2009; Državni proračun za RH za 2011. godinu i projekcije 2012-2013, NN 140/2010; Državni proračuna RH za 2011. godinu i projekcije 2012-2013, NN 140/2010; Državni proračun RH za 2011. godinu i projekcije 2012-2013, NN 140/2010) te je poslala svima na SZI-BIB mailing listu.

bazama podataka kao i onima u slobodnom pristupu za sve članice znanstvene i istraživačke zajednice (istraživače, nastavnike i studente). Pristup svim časopisima u elektroničkom obliku nije bio omogućen svim zainteresiranim korisnicima unutar hrvatske akademske zajednice, niti su se nabavljale baze podataka za koje su samo pojedine članice pokazale interes (vidi Prilog 2). Nije bilo protokola predlaganja novih izvora, niti informacija o korištenosti postojećih izvora, kako bi se uspješno planiralo daljnje licenciranje elektroničkih izvora. To je centralizirani model nabave koji ima neke značajke neformalnog konzorcija.

Prijedlozi konzorcija u Hrvatskoj

Model sveučilišnoga knjižničnog sustava Sveučilišta u Zagrebu

U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu je od 15. travnja 2005. do 14. listopada 2006. trajao TEMPUS projekt (ref. broj SM_SCM-C01B04-2004) pod nazivom “A Model of the University of Zagreb Library System”, (Model izgradnje knjižničnog sustava Sveučilišta u Zagrebu). Cilj projekta bila je uspostava funkcionalnog modela i organizacije knjižničnog sustava Sveučilišta u Zagrebu, koji kao svoje sastavnice uključuje Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu, fakultetske, odjelne i institutske knjižnice. U poglavlju Nabava¹⁹ detaljno je opisano i grafički prikazano te predloženo osnivanje (nacionalnog) konzorcija s ciljem usklađivanja, vođenja i osiguravanja stručne pomoći pri nabavi i osiguranju dostupnosti i korištenju elektroničkih i tiskanih izvora znanstvenih informacija po uzoru na Finski nacionalni konzorcij.²⁰ Predloženi konzorcij organiziran je u tri skupine:

1. Upravljačka skupina koja je odgovorna za stvaranje nabavne politike i vrednovanje korištenja elektroničkih izvora;
2. Izvršna skupina, koja je zajedničko tijelo članova skupine, zaduženo za pregovaranje o licenciranju elektroničkih izvora; te
3. Stručna skupina čiji su članovi podijeljeni po znanstvenim područjima, a zaduženi su za podnošenje prijedloga elektroničkih izvora konzorcijalnoj skupini.

¹⁹ Članice radne skupine Nabava Tempus projekta bile su Dubravka Luić-Vudrag, voditeljica, Sonja Avalon, Alisa Martek i Mila Telenta-Tomljenović.

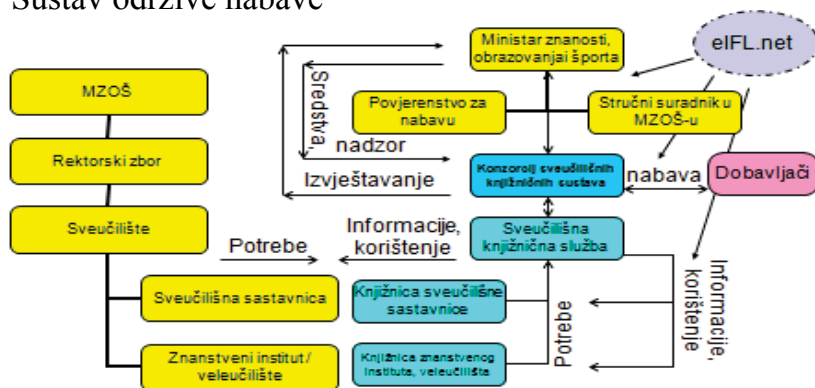
²⁰ Više o Finskom nacionalnom konzorciju – FinELib na mrežnoj stranici <http://www.nationallibrary.fi/libraries/finelib/>

Ukoliko osigurana proračunska sredstva ne budu dostatna za sve potrebe, članice konzorcija mogu sudjelovati vlastitim sredstvima u nabavi elektroničkih izvora i možda tražiti sponzore. Pri pregovorima s izdavačima treba osigurati trajni pristup elektroničkim izvorima, tzv. perpetual access te osigurati nabavu jednoga arhivskog primjerka u tiskanom obliku s dogovorenim velikim popustom, tzv. DDP, (*deep discounted price*).

Zajednica knjižnica sveučilišta Hrvatske (ZaKSH)

Zajednica knjižnica sveučilišta Hrvatske osnovana je 2008. godine s ciljem zajedničkog rješavanja gorućih problema u hrvatskom knjižničarstvu. Ona sudjeluje u izgradnji zajedničke suvremene mreže hrvatskih knjižnica. Osnivači su sveučilišta u Osijeku, Puli, Rijeci, Splitu i Zadru temeljem odluka Rektorskog zbora visokih učilišta Republike Hrvatske. U lipnju 2010. godine održano je izlaganje o Sustavu nabave stranih znanstvenih časopisa u Nacionalnom vijeću za znanost. U izlaganju je istaknuto aktualno stanje nabave stranih znanstvenih časopisa.²¹ ZaKSH predlaže sustav održive nabave inozemnih znanstvenih časopisa i baza podataka (Slika 4).

Sustav održive nabave

Slika 3. ZaKS-ov prijedlog sustava održive nabave²²

²¹ Barbić-Domazet, Tijana. Nav. dj.

²² Barbić-Domazet, Tijana. Nav. dj.

Kako bi sustav nabave inozemnih časopisa bio stabilan i održiv, izborom sadržaja nabave mora se osigurati provođenje nacionalne znanstvene politike s jedne strane, a s druge, zadovoljavanje potreba korisnika okupljenih oko pojedinih hrvatskih sveučilišta.

Stručnjaci iz ZaKS-a dali su prijedlog ustroja Konzorcija. Konzorcijem upravlja Skupština Konzorcija, a radom rukovodi Poslovni tajnik, kojeg imenuje Skupština Konzorcija, a koji tu dužnost stručno obavlja i nalazi se u stalnom radnom odnosu u Konzorciju. Po isteku dužnosti, stručnom tajniku osiguran je povratak na radno mjesto u knjižnici u kojoj je radio prije izbora na dužnost. Posebno stručno tijelo konzorcija je Savjet knjižničara područnih specijalista čija je osnovna zadaća utvrđivanje zajedničkih mjerila za odabir značajnih časopisa i baza podataka za pojedino znanstveno područje te predlaganje sadržajne jezgre izvora za pojedino područje. U svojem radu svaki područni specijalist prikuplja mišljenja i prijedloge kolega knjižničara specijalista na tom području. Savjet knjižničara područnih specijalista utvrđuje konačni popis nabavu na temelju navedenih mjerila i iskazanih potreba sveučilišta, koji odobrava Skupština Konzorcija. U svojem radu, poslovnom tajniku pomaže pomoćnik koji sklapa odgovarajući ugovor o radu s Konzorcijem (npr., dio radnog vremena u Konzorciju, dio u matičnoj ustanovi). Na isti način kao i pomoćnik poslovnog tajnika, u Konzorciju su djelatne i druge osobe koje obavljaju stručne i administrativne poslove Konzorcija. Njihov rad usklađuje, nadzire i njihovu međusobnu komunikaciju osigurava poslovni tajnik.²³

Sustav održive nabave

Slika 4. ZaKS-ov prijedlog ustroja konzorcija

²³ Barbić-Domazet, Tijana. Nav. dj.

Zaključak

Opisan je začetak razvoja knjižničnih konzorcija u SAD-u i europskim zemljama te modeli njihova djelovanja. Naglasak je stavljen na stanje u Hrvatskoj, u kojoj se knjižnični konzorciji uglavnom odnose na nabavu stranih znanstvenih časopisa i baza podataka. Opisan je povijesni pregled koordinacije nabave časopisa od 1982. godine do danas. Najviše je iskustva s koordiniranom nabavom stranih znanstvenih časopisa s centraliziranim financiranjem iz državnog proračuna. Opisana su dva modela konzorcija, Centar za online baze podataka i minikonzorcij NSK, koji su usporedo djelovali. Na oba modela stavljanje su iste zamjerke: da nije postojala nacionalna strategija na razini sustava, niti su sve knjižnice bile jednako zastupljene u sustavu nabave licenciranih izvora.

Predložena su dva ustroja konzorcija. Unutar Tempus projekta "Model sveučilišnog knjižničnog sustava Sveučilišta u Zagrebu" predložen je nacionalni model licencnog konzorcija koji, nažalost, nije zaživio. Treba tek vidjeti hoće li zaživjeti najnoviji prijedlog Zajednice knjižnica sveučilišta Hrvatske, koji predlažu osnivanje nacionalnog konzorcija za nabavu stranih znanstvenih časopisa, kojim bi sustav nabave bio stabilan i održiv, a pažljivim odabirom izvora za sva znanstvena područja osiguralo bi se provođenje nacionalne znanstvene politike i zadovoljavanje potreba korisnika.

LITERATURA

Alexander, Adrian W. Toward "The Perfection of Work" : Library Consortia in the Digital Age. // *Journal of Library Administration* 28, 2(1999), 1-14.

Allen, Barbara M.; Arnold Hirshon. Hanging Together to Avoid Hanging Separately : Opportunities for Academic Libraries and Consortia. // *Information Technology and Libraries* 17(1998), 36-45.

Avalon, Sonja; Vesna Golubović; Alisa Martek. Europski knjižnični konzorciji : modeli financiranja i organizacije nabave u knjižnicama visokoškolskog sustava. // *Nove strategije u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama : zagovaranje i prikupljanje financijskih sredstava : zbornik radova 8. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica, Opatija 27. – 29. travnja 2006.* Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007. Str. 135-146.

Bostick, Sharon L. Academic Library Consortia in the United States : an introduction. // *Liber Quarterly* 11(2001), 6-13.

Državni proračun RH za 2010. godinu i projekcije 2011-2013. // *Narodne novine* 151(2010).

Godišnji obračun Državnog proračuna za 2003. godinu. // *Narodne novine* 84(2004).

Godišnji obračun Državnog proračuna za 2004. godinu. // *Narodne novine* 83(2005).

Godišnji obračun Državnog proračuna za 2005. godinu. // *Narodne novine* 80(2006).

Godišnji obračun Državnog proračuna za 2006. godinu. // *Narodne novine* 70(2007).

Godišnji obračun Državnog proračuna za 2007. godinu. // *Narodne novine* 118(2008).

Godišnje izvješće o izvršenju Državnog proračuna za 2008. godinu. // *Narodne novine* 90(2009).

Izmjene i dopune Državnog proračuna za 2009. godinu. // *Narodne novine* 95(2009).

Jokić, Maja. Konzorcijalni pristup – model nabavne politike. // *Specijalne knjižnice – izvori i korištenje znanja : zbornik radova 4. dana specijalnog knjižničarstva Hrvatske, Opatija, 25. i 26. travnja 2002. / (ur.) Maja Jokić. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2003., str. 25-31.*

Model sveučilišnog knjižničnog sustava Sveučilišta u Zagrebu / [urednica i koordinatorica projekta Marina Mihalić ; suradnici na projektu Sonja Avalon... [et al.]]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2006.

Pittman, Patti. *TRLN Bibliography. Triangle Research Libraries Network* [citirano: 2011-01-31]. Dostupno: <http://www.trln.org/history/trln.htm>

Weber, David C. A Century of Cooperative Programs among Academic Libraries. // *College & Research Libraries* 38(1976), 205-221.

Prilog 1: Popis elektroničkih časopisa i baza podataka pretplaćenih 2005. godine

Elektronički izvori nabavljaju se raznoliko i neujednačeno – nedefinirani model:

- Baze podataka – u Centru za online baze podataka (Institut Ruder Bošković, CARNet, MZOŠ, NSK)
- Časopisi – izravna pogodba MZOŠ-a
- Knjige – Ovid – Biomedicinski konzorcij u suradnji s CARNet-om

Baze podataka:

- Na EBSCO-voj platformi (<http://search.epnet.com>)

- Academic Search Premier
- Business Search Premier
- Clinical Pharmacology
- Eric
- GeoRef
- Health Source – Consumer Edition
- MasterFILE Premier
- MEDLINE
- Newspaper Source
- PsycInfo
- Regional Business News

- Na OVID-ovoj platformi (<http://gateway.ovid.com/autologin.html>)

- Agricola
- Core Biomedical Collection (CBC)
- Current Contents (CC)
- Evidence Based Medicine Review (EBMR) – Cochrane DSR, ACP Journal Club, DARE, and CCTR
- Ovid MEDLINE(R) In-Process & Other Non-Indexed Citations and Ovid
- Food Science Tehnology Abstracts
- INSPEC
- PsycInfo
- MathSciNet
- HeinOnline

- Na CSA-ovoj platformi (<http://www.csa.com/>)
 - ◆ ARTbibliographies Modern
 - ◆ ATLA Religion Database
 - ◆ Biological Sciences
 - ASFA 1: Biological Sciences and Living Resources
 - ASFA Aquaculture Abstracts
 - ASFA Marine Biotechnology Abstracts
 - Algology Mycology and Protozoology Abstracts (Microbiology C)
 - Bacteriology Abstracts (Microbiology B)
 - BioEngineering Abstracts
 - CSA Neurosciences Abstracts
 - Calcium and Calcified Tissue Abstracts
 - Chemoreception Abstracts
 - Ecology Abstracts
 - Entomology Abstracts
 - Genetics Abstracts
 - Health and Safety Science Abstracts
 - Human Genome Abstracts
 - Immunology Abstracts
 - Industrial and Applied Microbiology Abstracts (Microbiology A)
 - Medical and Pharmaceutical Biotechnology Abstracts
 - Nucleic Acids Abstracts
 - Oncogenes and Growth Factors Abstracts
 - Toxicology Abstracts
 - Virology and AIDS Abstracts
 - ◆ Biology Digest
 - ◆ BioOne Abstracts and Indexes
 - ◆ SAGE full text
 - Communication Studies
 - Criminology
 - Education
 - Political Science
 - Psychology
 - Sociology
 - ◆ Conference Papers Indeks
 - ◆ Emerald MCB
 - ◆ ERIC

- ◆ The International Bibliography of the Social Sciences (IBSS) (NSK+Sv.u Zg)
- ◆ Linguistics and Language Behavior Abstracts
- ◆ LISA : Library and Information Science Abstracts
- ◆ MEDLINENational Criminal Justice Reference Service Abstracts
- ◆ Philosopher's Indeks
- ◆ Physical Education Indeks
- ◆ Plant Science
- ◆ RILM Abstracts of Music Literature
- ◆ Social Services Abstracts
- ◆ Sociological Abstracts
- ◆ TOXLINE
- ◆ Water Resources Abstracts
- ◆ Worldwide Political Science Abstracts
- ◆ Web of Science (WoS) (<http://wos.irb.hr>)
- Scopus (<http://www.scopus.com>)
- ISI Proceedings (www.isiknowledge.com)
- Ulrich's Periodicals Directory (<http://www.ulrichsweb.com/ulrichsweb/>)

Zbirke elektroničkih časopisa:

- ScienceDirect / Elsevier (u kolekciji 1.735 naslova; u 2005. dostupno samo oko 800 naslova)
- SpringerLink / Springer (380 naslova)
- Kluwer / Springer časopisi (750 naslova) – na Ovidovom portalu (Journals@Ovid Full Text)
- Wiley Interscience / John Wiley & Sons (179 naslova)
- Blackwell Synergy / Blackwell (767 naslova)
- Oxford University Press (190 naslova)
- The Royal Society (7 naslova)

Elektroničke knjige:

- 43 elektroničke knjige izdavača Lippincot Williams and Wilkinson su dostupni preko Ovidovog portala (Books@Ovid)

Prilog 2: Popis iskazanih želja za baze podataka 2005. godine

- CINAHL : Cumulative Index to Nursing and Allied Health
- CiteSeer
- Classics in the History in Psychology
- Cochrane Control Trials Register
- CrossFire (Organic, Inorganic and Organo-Metallic Chemistry)
- Database of Hydrodynamic Ship Models
- Database of Hydrographic Charts
- Dissertation Abstracts
- Earthscape
- Grove Music Online
- Health Source – Nursing / Academic Edition
- Index to Legal periodicals
- Index to Scientific and Technology Proceedings
- International Pharmaceutical Abstracts
- JSTOR – The Scholarly Journal Archive
- SciFinder (Chemical Abstracts)
- Social Science Research Network Cogprints
- Test Reviews Online – Mental Measurement Yearbook
- Web of Science back years
- WorldSciNet
- IEEE
- Taylor & Francis
- Collins Dictionaries for Academic Research
- Encyclopaedia Britannica
- Encyclopedia of Astronomy and Astrophysics Online
- Oxford Dictionary Online
- CAS International (<http://web5.silverplatter.com/webspirs/>)
- INIS (<http://inisdb.iaea.org/inis/inis.htm>)
- Engineering Village 2 (<http://www.engineeringvillage2.org/>)
 - ◆ Compendex
 - ◆ Referex
 - ◆ US Patent Office
 - ◆ CRC ENGnetBASE
 - ◆ LexisNexisNews
 - ◆ USPTO
 - ◆ IHS Standards
 - ◆ Esp@cenet